

Warszawa, dnia 28 maja 2010 r.

Minister Spraw Zagranicznych

SM 2113/88/10/61346

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Tadeusza Gruszki złożone podczas 53. posiedzenia Senatu RP w dniu 29 kwietnia br. w sprawie wymogu wizowego dotyczącego obywateli RP podróżujących do USA (pismo BPS/DSK-043-2677/10 z dnia 1 maja 2010 r.), uprzejmie przedstawiam następujące informacje:

Rząd RP w sposób konsekwentny prowadzi starania o włączenie Polski do amerykańskiego programu bezwizowego (*Visa Waiver Program*), w celu ułatwienia zasad podróżowania do Stanów Zjednoczonych dla obywateli polskich. Polegają one zarówno na działaniach mających na celu spełnienie warunków uczestnictwa danego kraju w programie, jak i na zwracaniu uwagi najwyższych przedstawicieli administracji oraz Kongresu USA na ten niewątpliwie trudny do zaakceptowania stan rzeczy. Problem ten był ostatnio poruszany przez Ministra Spraw Zagranicznych podczas rozmowy z Sekretarzem Stanu H. Clinton w ramach Dialogu Strategicznego w Waszyngtonie.

Polska, jako jeden z nielicznych krajów UE, nie spełnia podstawowego warunku członkostwa w VWP, którym jest utrzymanie liczby odmów wizowych poniżej progu 3%. Do dnia 30 czerwca 2009 r. obowiązywał próg odmów wizowych na poziomie 10%, zgodnie z postanowieniami ustawy z 2007 r. o implementacji zaleceń komisji ws. kulisów zamachów z dnia 11 września 2001 r. (tzw. 9/11 Act). Ułatwienie to zostało wprowadzone jednak tylko czasowo, do dnia 30 czerwca 2009 r., oraz miało ulec zawieszeniu o ile Departament Bezpieczeństwa Krajowego (DHS) nie przeprowadzi do tego czasu pełnej implementacji systemu rejestracji danych biometrycznych osób opuszczających USA drogą powietrzną (*biometric air exit system*).

W związku z brakiem terminowej realizacji przez DHS systemu *biometric air exit system*, z dniem 1 lipca 2009 r. zawieszeniu uległo uprawnienie włączenia do VWP państw znajdujących się w przedziale 3-10 % odmów wizowych. W końcu maja ubiegłego roku DHS zdołał jedynie wdrożyć programy pilotażowe nowego systemu na lotniskach w Atlancie

i Detroit. Jak wskazują przedstawiciele DHS, główną przyczyną opóźnień w tym zakresie są wyzwania organizacyjne, konieczność dostosowania niezbędnego oprogramowania oraz opór linii lotniczych niechętnych ponoszeniu kosztów związanych z pracami wdrożeniowymi. Nieformalne przewidywania wskazywały na możliwość wdrożenia przez DHS systemu *biometric air exit* w ciągu około 2-3 lat.

Kluczowy z punktu widzenia Polski wskaźnik odmów wizowych ulegał w ostatnich latach daleko idącej redukcji. Z pułapu 25 % w 2007 r. zanotowano obniżenie wskaźnika do 13,8 % w 2008 r. Na koniec roku budżetowego 2009 r. (w USA zakończył się w dniu 30 września 2009 r.) wyniósł on 13,5 %. Jednak w opisanym sytuacji prawnej w USA, nawet dalsza redukcja wskaźnika odmów wizowych w stosunku do obywateli polskich i zejście poniżej 10 % nie będzie już automatycznie oznaczać otwarcia szans na uzyskanie członkostwa w VWP, o ile nie nastąpi wyraźny postęp w kwestii implementacji *biometric air exit system*.

Równolegle rząd RP podejmuje starania w celu zlikwidowania innych potencjalnych przeszkód w zaproszeniu Polski do członkostwa w VWP. Obecnie negocjowane są umowy między Rządem RP a USA o zwalczaniu przestępczości zorganizowanej oraz o wymianie informacji o organizacjach terrorystycznych (negocjowane przez MSWiA oraz przez Centrum Antyterrorystyczne ABW), będące jednym z warunków członkostwa.

Ponadto, Polska konsekwentnie na forum UE podnosi kwestię wymogu wizowego dla obywateli Polski wskazując na konieczność równego traktowania wszystkich państw UE. Kwestię tę poruszył Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek, podczas swej wizyty w Waszyngtonie w kwietniu br. W rozmowie z Sekretarzem Stanu H. Clinton, skrytykował politykę wizową USA, zgodnie z którą wobec 4 krajów UE, w tym wobec obywateli polskich, utrzymywany jest obowiązek wizowy.

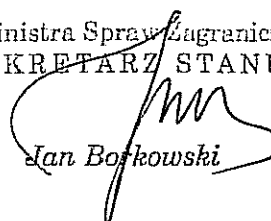
Utrudnieniem w tej sprawie jest ustawodawstwo amerykańskie, które przewiduje wyłączenie z obowiązku wizowego tylko na podstawie dwustronnych umów międzypaństwowych po spełnieniu ww. kryteriów. Stąd UE *de facto* nie może negocjować w imieniu krajów członkowskich. Najbliższą okazją do ponownego podniesienia tej sprawy w ramach UE będą tegoroczne prace nad nowym raportem o wzajemności wizowej. Z końcem roku Komisja Europejska przedstawi też projekt zmian w rozporządzeniu wizowym 539/01 dotyczącym mechanizmu wzajemności.

Strona polska w dalszym ciągu wskazuje na potrzebę włączenia Polski do VWP w kontekście wagi zacieśniania dwustronnych relacji polsko-amerykańskich oraz rozwoju wymiany osobowej pomiędzy obydwoma krajami. Po długiej i trudnej kampanii lobbingowej w latach 2006 i 2007, która zaowocowała opisanymi wyżej zmianami, w Kongresie nie ma

obecnie wystarczającej determinacji w kierunku ponownego otwarcia dyskusji w kontrowersyjnych sprawach (przeciwnicy rozszerzenia VWP przedstawiają tę kwestię jako element stanowiący zagrożenie bezpieczeństwa narodowego USA). Dodatkowo, problematyka dalszego rozszerzenia VWP wydaje się nie stanowić priorytetu dla administracji USA skoncentrowanej na agendzie wewnętrznej, w tym zagadnieniach związanych z przezwyciężeniem recesji, a także na najważniejszych problemach z zakresu polityki zagranicznej, które – z punktu widzenia USA – obejmują m.in. sytuację w Afganistanie czy Iranie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU

Jan Bofkowski